

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 22

Indhold

- **MARK**
- Aktuelt i marken
- Høst af vinterraps
- **VANDING**
- Vandingsbehov

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Birgit Vestergård

Opmærksomhedspunkter for sommersprøjtninger:

Ved behandlinger i juni kan temperaturen i sig selv være problematisk. Behandl ikke korn ved udsigt til over ca. 25 °C på dagen og dagen efter.

Derudover er der en række regler/etikettetekster, man især bør tjekke ved behandlinger mod div rustsygdomme og skadedyr. Da disse skadevoldere fremmes af det varme vejr, er der grund til at være opmærksom på lovgivningen ved de sene behandlinger:

Skadedyrsmidler:

I enkelte vårbyg/havremarker er kornbladbillernes larver fremgang og i nærheden af 1 bille pr aksbærende strå, som angives som skadetærskel indtil skridning. Detaljer ses i TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 16. Det anbefales generelt ikke at bekæmpe larverne kemisk efter skridning, så skyl dem gerne ned med vandingsvand i stedet. Hvis der er massive angreb, kan Lamdex senest bruges til og med st. 69, blomstring helt afsluttet, i korn. Kaiso Sorbie kan bruges indtil 28 dage før høst, men må kun bruges én gang pr sæson. Begge midler har bimærke, og starttidspunkt skal i givet fald angives i sprøjtejournalen.

Bekæmpelsestærsklen er:

- 0,5 – 1 larve pr aksbærende strå indtil omkringbegyndende skridning.

Bekæmpelsesforslag:

- 0,15 kg/ha Kaiso Sorbie, max 1 gang pr sæson

eller

- 0,2 kg/ha Lamdex, max 3 gange pr. sæson.

Vi ser stadig kun få lus i korn, som vi skrev om i sidste uge, TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 20. Både Pirimor 500 WG og

Teppeki må bruges sent i korn, hhv. vækststadiet 75 og 77, sen mælkemodenhed. I byg og havre må der max. behandles 1 gang pr sæson. Tepeki må dog bruges 2 gange i vintersæd, undtaget vinterbyg. Begge midler er uden bimærke.

I ærter og hestebønner ses nu - som vi skrev om sidst - end del skadedyr.

Lamdex og Pirimor 500 WG må kun bruges i bestemte vækststadier og max 3, hhv. 1 gang pr. sæson. Husk også bimærke for Lamdex og deraf krav om notering af starttidspunkt for natarbejdet.

Teppeki ikke godkendt i ærter eller hestebønner til modenhed.

Svampemidler:

For Folicur Xpert EC 240 er forbeholdet om, at "behandlet frøgræshalm ikke må bruges til foder" blevet udvidet til, at frøgræs eller græsudlæg efter behandlet hovedafgrøde ikke må afgræsses eller høstes til foder. Det samme gælder i korn for Proline Xpert EC 240.

Orius Gold og Prosaro, der begge indeholder tebuconazol, har ikke denne skærpede tekst på etiketten.

Folicur Xpert EC 240 og Proline Xpert EC 240 må bruges t.o.m. vækststadiet 69, blomstring helt afsluttet i vinterhvede, rug, tritcale, rajgræs til frø, vårhvede og rug. I andet vårsæd og vinterbyg t.o.m. vækststadiet 61, begyndende blomstring.

Orius Gold må bruges t.o.m. vækststadiet 69 i de fleste afgrøder, dog vækststadiet 55, akset halvt gennemskredet, i rajgræs.

Ved de afsluttende sprøjtninger, skal triazolreglerne afstemmes, hvis der er brugt:

- Difenoconazol (Gretec Star med flere)
- Tebuconazol (Orius Gold, Folicur Xpert EC 240, Proline Xpert EC 240 og Prosaro)
- Mefentrifluconazol (Balaya).

I FarmTracking eller MarkOnline får man en advarsel, hvis man planlægger at overskride triazol grænsen. Alternativt kan den samlede triazolmængde beregnes ud fra tabel 1-3 herunder.

Tabel 1 Sådan tæller triazolerne i vintersæd. Kilde: SEGES

Aktivt stof (g/ha) og anvendelsestidspunkt	Vintersæd, bejdset med tebuconazol eller difenoconazol	Vintersæd, ikke bejdset med tebuconazol eller difenoconazol
Difenoconazol BBCH 33-69	125 (=100%)	125 (=100%)
Tebuconazol BBCH 30-32	50 (=100%)	67 (=100%)
Tebuconazol BBCH 33-37	100 (=100%)	133 (=100%)
Tebuconazol BBCH 38-69	210 (=100%)	250 (=100%)
Mefentrifluconazol BBCH 33-37	100 (=100%)	100 (=100%)
Mefentrifluconazol BBCH 38-40	150 (=100%)	150 (=100%)

Tabel 2 Sådan tæller triazolerne i vårsæd. Kilde: SEGES

Aktivt stof og anvendelsestidspunkt	Vårsæd, bejdset med tebuconazol eller difenoconazol	Vårsæd, ikke bejdset med tebuconazol eller difenoconazol
Tebuconazol BBCH 30-32	53,5 (=100%)	67 (=100%)
Tebuconazol BBCH 33-48	85 (=100%)	107 (=100%)
Tebuconazol BBCH 49-69	128 (=100%)	161 (=100%)
Mefentrifluconazol BBCH 33-37	100 (=100%)	100 (=100%)
Mefentrifluconazol BBCH 38-40	150 (=100%)	150 (=100%)

Tabel 3 Sådan tæller triazolerne i frøgræs. Kilde: SEGES

Aktivt stof og anvendelsestidspunkt	Frøgræs
Tebuconazol BBCH 30-39	82,5 (=100%)
Tebuconazol BBCH 40-69	250 (=100%)
Mefentrifluconazol BBCH 33-37	100 (=100%)
Mefentrifluconazol BBCH 38-40	150 (=100%)

Ukrudt

Hvis man planlægger pletbehandling med glyfosat i foderkorn, er det nødvendigt at tjekke det planlagte middels etikette grundigt, da:

- Stort set alle produkter kun må bruges én gang pr sæson.
- Alle har afstandskrav og andre forbehold, f.eks. "Behandlet korn må ikke bruges til fjerkræ og får".
- Pletbehandling før høst skal være listet på brugsanvisningen.
- Er målet tidsler, bør der bruges 1440 g aktivstof. Så høj en dosis er kun på brugsanvisningen for Gallup Premium 360 og Roundup PowerMax XXL

Høst af vinterraps

Af planterådgiver Henrik Otto Clement

Der er rigtigt meget, der taler for direkte høst af raps. SAGRO anbefaler, at du overvejer direkte høst, også selvom du plejer at få skårlagt din raps.

Nogle af de begrundelser, der er for valg af skårlægning, er uens vækst, mange kamiller og risiko for dryssetab.

Selvom mange marker kan være uens, f.eks. som følge af klimatiske forhold, har de allerfleste sorter skulpeopspringsresistens. Landsforsøgene har tidligere vist, at sorter med skulpeopspringsresistens kan opretholde udbyttet 2-4 uger efter det optimale høsttidspunkt.

Kamillerne er holdt godt nede i de fleste marker, især hvor Belkar har været benyttet i efteråret, og er dermed ikke et problem ret mange steder.

Det er vigtigt, at rapsen høstes på det rigtige tidspunkt, så man opnår det største frøudbytte af standardkvalitet. Flertallet af vinterrapssorterne på markedet har resistens mod skulpeopspring, og er ikke så udsatte for dryssepild. Er du i tvivl om din sort har skulpeopspringsresistens, kan du for de fleste af sorterne, se det i vores oversigt over rapssorter.

Årets høst af vinterraps har en høj værdi, og det taler også for ikke at skårlægge vinterrapsen og risikere et stort skår, som ligger og har svært ved at tørre, i tilfælde af regn. Som nævnt er risikoen for skulpeopspring meget lille med de nye sorter, og så længe nogle frø er grønne, vil der fortsat være vækst i udbyttet, og dermed er det vores anbefaling at høste direkte.

Timing af høsttidspunktet

Det optimale tidspunkt for direkte høst er, når alle frø er sorte. Skal der skårlægges er det ca. 10 dage tidligere. Men der vil normalt være behov for tørring af frøet på dette tidspunkt. Ved at vente yderligere nogle dage, vil det som regel være muligt at høste rapsen så tør, at der ikke er behov for tørring. Ældre forsøg har hhv. vist at olieindholdet er stabilt i høstperioden, mens et andet forsøg viste en tilvækst på 88 kg frø pr. ha pr. dag og samtidig en lille stigning i olieindholdet. Dette taler, for at høste eller skårlægge på et tidspunkt, som har tilladt mest muligt tilvækst uden dog at risikere dryssetab.

Valget af skårlægning eller direkte høst afhænger af faktorer, som variationen i markens modning, sortens dryssefasthed, hvor vindudsat marken er og vejruddisigten. Som tidligere nævnt vurderer vi, at der generelt ikke er grund til at skårlægge i år.

Risikoen for tab som følge af en for tidlig direkte høst, nedvisning eller skårlægning må formodes at være størst i marker eller sorter, der modner langsomt og under kølige forhold.

Direkte høst

Direkte høst skal gennemføres, når frøene er sorte. Det vil oftest være 10-14 dage efter det normale tidspunkt for skårlægning.

Følgende forhold styrker beslutningen om direkte høst:

- Afgrøden er kraftig eller passende i leje
- Der er sidekniv på mejetærskeren
- Afgrøden er ren (fri for ukrudt og grønne plantedele)
- Den høstede vare kan tørres straks efter tærskning

Der bør som minimum være monteret sidekniv i den ene side af skærebordet. Overvej at få maskinstationen til at høste, hvis din mejetærsker ikke er udstyret til det, frem for skårlægning.

Skårlægning

Rapsen skal skårlægges, når afgrøden har et gulligt skær og ca. halvdelen af frøene er blevet sorte, se figur 1.

I marker med uens modnende afgrøder kan skårlægning gennemføres i op til 1 uge senere end normalt uden væsentligt tab af frø. Hvis rapsen når at blive for moden inden den skårlægges, kan skårlægningen med fordel gennemføres efter at duggen er faldet, så skulperne er fugtige og har mindre tendens til at springe op. I f.eks. grubbesåede afgrøder, hvor rækkeafstanden er stor, kan skåret falde ned mellem stubbene, så der kommer mindre luft ind under afgrøden med en ringere tørring til følge.

Behandlingstidspunkt

Figur 1 Det ideelle tidspunkt for skårlægning er, når de fleste frø endnu er grønne i den øverste tredjedel af skulperne på top- og sideskud. I den midterste tredjedel har de fleste frø skiftet fra grønlig til rød/brun farve. Og i den nederste

tredjedel er frøene brunlige til sorte. (kilde: SEGES).

Nedvisning

Det er ikke længere tilladt at nedvisne før høst, medmindre det er pletter med rodukrudt på samme måde som i korn. Det er dog ikke rentabelt at køre i rapsen.

Det bør overvejes at nedvisne efter høst, inden etablering af vintersæd, hvis der skulle være et behov. F.eks. hvor pletter af vinterrapsen er udvintret.

Ved reduceret jordbehandling kan det være relevant at nedvisne åbne pletter lige umiddelbart efter høst, og som altid hele marken inden etablering af ny afgrøde. Husk, at flere glyphosatmidler ikke må anvendes mere end 1 gang pr. år. Der skal skiftes til et andet middel med et andet reg. nr., hvis der køres 2 gange med glyphosat.

VANDING

Vandingsbehov

Vandingsmaskinerne er i fuld drift nu

Vandingen er i fuld gang de fleste steder i vores område. Nedbøren i den sidste uge har været fraværende. Justér vandingsbehovet ud fra dine egne målinger. Fordampningen i den vejrtype vi har nu ligger på 5-6 mm. pr. dag. De kommende dage vil komme over 5 mm pr. dag.

Der skal prioriteres vanding nu. Der er flere afgrøder der er ved at nå kernemodning, men de skal holdes i gang lidt endnu. Den vejrtype vi har nu, kan let medføre tvangsmodning.

Det er vigtigt at sikre vandforsyningen frem til 3-4 uger før forventet høst. Vandbehovet aftager en smule i den sidste fase, men vandmangel under kerne-/frøfyldning bør undgås, da det nedsætter kernevægten og dermed udbyttet.

Hvornår kan vanding afsluttes i korn og vinterraps?

Korn

I korn kan vanding afsluttes, når afgrøden har nået vækststadiet 85, kernes indhold blødt, men tørt, det vi kalder dejmodenhed. Aftryk af en fingernegl i kernen forsvinder igen, hvis der stadig er ca. 50 % tilbage af det plantetilgængelige vand, dvs. et vandunderskud på 30 mm. på grovsandede jorde.

Vinterraps

I vinterraps kan vanding afsluttes ved begyndende gulfarvning af skulper, hvis der stadig er ca. 50 % tilbage af det plantetilgængelige vand, dvs. et vandunderskud på 30 mm. på grovsandede jorde.

Ærter og hestebønner

Under blomstring og 2-3 uger frem, er den mest sårbare periode for bælgssæd. Bælgssæd bør holdes velforsynet med vand indtil indholdet i frøene er tørt og melet. Det er under forudsætning af at der stadig er ca. 50 % tilbage af det plantetilgængelige vand, dvs. et vandunderskud på 30 mm. på grovsandede jorde. Afhængig af vejrtypen og afgrødens udvikling, må det vurderes om der skal ske yderligere vanding.

Undgå lejesæd ved vanding

Når der vandes i afgrøder der står godt og tæt, så er der risiko for at afgrøden slås ned af vandstrålen. Hestebønner kan knække helt ned. Hold øje under vanding og juster på dysens tryk hvis nødvendigt.